

U 26/2024 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 30.5.2024

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Erityisasiantuntija Upi Talsi

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJÄ MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN AVAAMISESTA JA HALLINNOINNISTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2283 MUUTTAMISESTA**1 Tausta**

Euroopan komissio antoi 15.5.2024 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (COM(2024) 200 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Autonomisia tariffikiintiöitä tarvitaan tietyille tuotteille, kun niiden tuotanto on unionissa riittämätöntä niitä käyttävien tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotuksen nojalla olisi avattava kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja. Asetus (EU) 2021/2283 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.7.2024 alkaen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tarkoitus on avata kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja, häiritsemättä kuitenkaan näiden tuotteiden markkinoita. Euroopan unionin neuvosto antoi 20.12.2021 asetuksen (EU) 2021/2283, jotta kyseisten tuotteiden kysyntä unionissa voitaisiin tyydyttää mahdollisimman suotuisin ehdoin. Ehdotetut toimenpiteet toteutettaisiin Euroopan unionin yhtenäistariiffiin (Taric) puitteissa. Kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta vastaisivat jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Kiintiöt jaettaisiin tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 16.11.2023–19.1.2024 välisenä aikana uudelleen kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat autonomisissa tariffikiintiöissä kannettavia tulleja. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Jäsenvaltiot puolestaan ovat kuulleet asianosaisia teollisuudenaloja, järjestöjä, kauppaa ja muita osallisia sidosryhmiä. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.7.2024 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty kolme hakemusta uusiksi tariffikiintiöiksi ja viisi muutosesitystä voimassa oleviin tariffikiintiöihin.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että olisi perusteltua avata autonomisia tariffikiintiöitä joillekin sellaisille uusille tuotteille (14 kpl), joita ei tällä hetkellä ole listattu asetuksessa (EU) 2021/2283. Yhden tuotteen osalta komissio katsoo, että olisi korotettava kiintiön määrää. Kahden tuotteen osalta sanallista kuvausta olisi muutettava. Lisäksi liitteestä olisi poistettava yksi tuote, jonka tariffikiintiön jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Selkeyden vuoksi olisi suositeltavaa julkaista neuvoston asetuksen (EU) 2021/2283 liitteen konsolidoitu versio, joka korvaisi edellisen liitteen kokonaisuudessaan.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia. Muut ehdotetut muutokset eivät ole antaneet aihetta huomautuksiin.

Kiintiö numero 09.2554 perustuu Suomen tekemään suspensiohakemukseen. Suomi haki muutosta suspension tavarankuvaukseen. Lopulta päädyttiin myöntämään tullinimikkeille ex 8505 11 10, ex 8505 11 90 ja ex 8505 19 90 tulliton tariffikiintiö (460 tonnia/vuosi). Nimikkeitä käytetään kestopagneettien valmistuksessa.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä heinäkuuta 2024.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetusta hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovellettaisi. Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että ehdotetuilla muutoksilla autonomisten tariffikiintiöiden piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella olisi positiivinen rahoitusvaikutus tuloihin. Kokonaisvaikutus EU:n talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi arviolta 4,4 miljoonaa euroa vuodessa (75 prosenttia kannettujen tullien kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 17.5.2024. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen kesäkuussa 2024.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 27.5.2024.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.